

OBR. 1.1: SCHÉMA „LESSON STUDY“ (MODIFIKACE PODLE FUJII, 2015)

1.1 Ladění týmu a získání prvních reflektivních dovedností

Cílem první fáze projektu bylo nalézt učitele ze stejného stupně školy, kteří by měli zájem se „lesson study“ zúčastnit, a sestavit z nich funkční tým. Tím je myšlen tým, jehož členové si navzájem důvěřují, jsou ochotni sdílet své zkušenosti s výukou a zejména jsou schopni efektivně spolupracovat. K tomu sloužily nejen společné schůzky, ale také reflektivní úkoly, které učitelé plnili prostřednictvím prostředí Moodle. Učitelům byl nabídnut videozáznam hodiny matematiky (nebo její části), s nímž měly relevantní akademické instituce bohaté zkušenosti z přípravy budoucích učitelů 1. stupně a učitelů matematiky a u něž se vědělo, že dokáže vyvolat živé diskuse. Videozáznam byl doplněn několika otázkami. Ty byly buď poměrně široké („Co vám na hodině připadalo důležité?“), nebo se týkaly konkrétních situací, k nimž v hodině došlo („Jak učitelka reagovala na návrhy žáků? Popište příklad nevyužité učební příležitosti, k níž v hodině došlo.“); učitelé je měli reflektovat. Na otázky učitelé odpovídali formou diskuse přímo v prostředí Moodle, což jim umožnilo reagovat i na názory jejich kolegů z jiných škol (ukázka části takové diskuse v Moodle je na obr. 1.2). S nimi se do kontaktu dostali i prostřednictvím úkolů, které plnili v rámci tzv. workshopu. Poté, co do Moodle zapsali své názory na zhlédnutou hodinu, jim systém nabídl ke zhlédnutí, co o stejné hodině napsali někteří z dalších učitelů, a mohli na to reagovat. Příklad je na obr. 1.3. Tím začalo docházet i k (zatím virtuálnímu) propojování týmů ze všech univerzit. K některým nahrávkám se učitelé vyjadřovali i v živých diskusích při společných schůzkách nebo si měli přečíst odborný text, který nějakým způsobem s hodinou souvisel (viz seznam literatury).

Zkušenosti jasně ukazují na velkou důležitost této fáze, a to proto, aby tým učitelů fungoval skutečně jako jeden celek. Učitelé plnili úkoly, které pociťovali jako smysluplné, a vyjadřovali se k tomu, co znají nejlépe, tedy k výuce matematiky. Současně tím získávali zprostředkované zkušenosti s výukou a seznamovali se s pedagogickým přesvědčením a stylem výuky ostatních členů týmu. Tím, že měli k některým videonahrávkám číst odborné texty, pociťovali jejich relevanci pro svou práci, a tak se u nich nenásilně propojovala teorie s praxí. V neposlední řadě se rozvíjely jejich reflektivní dovednosti – podle svých slov si více uvědomovali, čeho si mají v hodině všimnout a co vše má na úspěšnost výuky vliv. Přínos tohoto období není zřejmý ihned, ale učitelé z něj čerpali následně při přípravě a reflexi vlastní experimentální výuky.